EX-LIBRIS

PUBLICACIÓ D'HISTÒRIA, TEORIA, COL·LECCIONISME I TÈCNICA DE L'EX-LIBRIS

Any XXXI 2019 Número **66**

EX-LIBRIS

PUBLICACIÓ D'HISTÒRIA, TEORIA, COL·LECCIONISME I TÈCNICA DE L'EX-LIBRIS

SUMARI

Imatge portada: Ramon Borrell

L'ARTISTA MARIA JOSEPA COLOM (1927-2017)

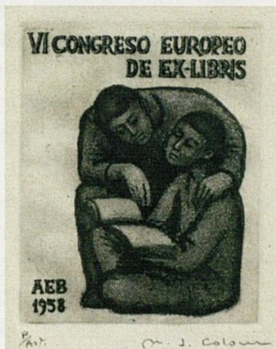
Ara fa dos anys i escaig que ens va deixar la gravadora, dibuixant i pintora Maria Josepa Colom i Sambola (Cervera, 1927–Barcelona, 2017), una artista poc o gens coneguda pel gran públic, però bé mereixedora de la seva recuperació. Glossada en el seu moment per crítics d'art i artistes com Àngel Marsà, Joan Cortès, Alberto del Castillo, Lina Font, Lluís López Anglada o Antoni Ollé Pinell, tots ells ens han llegat valuosos apunts a l'entorn de la seva figura i obra –des d'articles de premsa fins a textos breus inclosos als catàlegs de les seves exposicions– que contribueixen a poder aprofundir en la biografia artística de Colom y en totes les seves vessants com a artista.

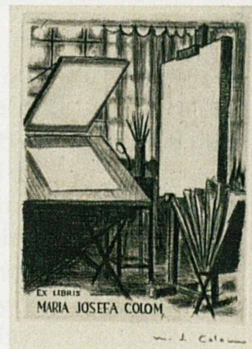
1

Apunt biogràfic

Maria Josepa Colom va néixer a Cervera, on només hi ha viure els terribles anys de la Guerra Civil. De retorn a Barcelona després de la guerra, va acabar el batxillerat artístic i ingressà a l'Escola d'Arts i Oficis Artístics (1948), on assolí en un sol curs els tres de reglamentaris, demostrant una determinació i unes dots innates per a les arts. Seguidament es va matricular a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Jordi, on tingué el mestratge, entre d'altres, de Marés, Monjo, els germans Oslé, Grau Mas i Antoni Vila Arrufat en gravat. L'any 1954 aconsegueix la titulació com a professora de dibuix, obrint aquell mateix any el seu primer estudi al carrer Entença de Barcelona. Aquell mateix any participà a la Exposición de Pintura Joven organitzada per l'Ajuntament de Barcelona al Palau de la Virreina, on obté l'accèssit per l'oli La fugida a Egipte. Exposicions i reconeixements a la seva obra s'aniran succeint a partir d'aleshores, duent a terme una notable carrera tant a nivell nacional com internacional, lligada tant a la itinerància arreu del món per la professió del seu cònjuge com per viatges particulars i professionals. Així, l'any 1955 viatja a Pakistan, on hi residirà un any i on fou nomenada directora de la Fine Arts Academy, esdevenint també professora de dibuix del Karachi Sketch Club i exposant dues vegades (1955 i 1956).

2

3

4

Al seu retorn, va poder viatjar per Espanya gracies a la borsa de viatge que li atorgà l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Jordi. Per aquella època Colom s'interessa en ampliar els seus coneixements sobre

gravat calcogràfic. Així, l'any 1956 es matricula al Conservatori de les Arts del Llibre fundat pel mateix Marés, on tingué com a professor a Jaume Pla, figura cabdal del gravat català del segle XX. Colom perfeccionà l'ús de les diverses tècniques i integrarà al seu repertori un domini extraordinari de la manera negra, amb la qual prestigiarà la seva obra, esdevenint una de les millors artistes en aquest procediment de gravat. La manera negra o mezzotinta no afavoreix la definició precisa del dibuix ni de les línies com el burí, sinó la configuració del modelat de volums en base al chiaroscuro, molt del gust de Colom per als seus treballs, com veurem.

5

L'any 1961, Colom esdevé professora de gravat del conservatori a proposta dels mateixos Marés i Pla, en ordre a substituir a aquest darrer. La seva tasca com a docent la durà a terme fins a la seva jubilació, tenint com a alumnes al llarg dels anys a Pla Narbona, Argimon, Grau Santos i Artigau, entre molts altres artistes. Per aquells anys participà en dues edicions de Els Gravadors de la Rosa Vera: als números Els mesos de l'any (1956) i Dotze temes de circ (1959-1984), on Josep Maria Espinàs fa una postal literària del gravat a la manera negra de Colom «Gimnasta i clown»; així com també al volum II de Los artistas grabadores, basat en un text de Camilo José Cela i amb obres de Jaume Pla i Antoni Gelabert.

6

El 1957 va rebre la medalla de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi per la xilografia Sant Jordi, que esdevindrà un dels ex-libris de l'entitat, i el 1958 guanyà una menció honorífica al Premio Nacional de Grabado amb la manera negra Pescadors del Cantàbric, el primer premi del qual fou per a Teodoro Miciano. Aquell any, Colom exposa a Madrid, París i La Haia, la qual cosa li servirà per a destacar en el seu retorn a les mostres barcelonines, encara per venir. El 1960 guanyà una medalla a l'Exposición Nacional de Bellas Artes precisament amb la manera negra Feria de sant Ponç, i el 1961 li foren concedides dues sales a la Künstlerhaus de Viena com a artista estrangera convidada, on hi exposà quaranta-tres obres en diversos formats i tècniques, sent aquesta la seva primera exposició individual amb certa entitat. Aquest mateix any tindrà la seva primera exposició individual a Catalunya, a l'Ateneu Barcelonès, on hi exposarà una vintena d'obres. Colom fou rebuda a Barcelona com a una artista amb projecció internacional i amb un prestigi fora de dubtes, amb merescuda fama de gran gravadora. Conegudes també per aquells anys són les seves

7

8

exposicions al Cercle de Belles Arts de Lleida i a la Casa de Cultura de Cervera (1962). L'any següent realitzà els gravats a la manera negra per a l'edició de bibliòfil de Estampas Taurinas, editat per Caralt i amb prefaci de Rafael Manzano. Aquesta suite és considerada una de les seves obres mestres i va poder exposar-la el mateix any a la Sala Gaspar i al XIII Saló del Gravat. Aquell mateix any també exposà a Istanbul i diverses vegades més a Barcelona (Arte Actual, Saló de Maig).

9

El 1965 participà a exposicions a Remcheid i Düsseldorf, el 1966 a Laussane i al Saló de Maig de Barcelona, i obté el Premio de Grabado de la Escuela Nacional de Artes Gráficas. Fins a principis dels setanta seguí participant a nivell nacional i internacional a diverses mostres, rebent guardons a algunes d'elles: Kempen, Jihlava, París, Bensberg, Salamanca, Conca, Madrid, Còrdova, Pescia, Como, Florència, Venècia i Barcelona, on tornarem a trobar-la al Saló de Maig de 1969. Cal destacar la seva participació l'estiu de 1968 a la col·lectiva 7 gravadors catalans a la sala Estudio de Arte del Club de Radio Barcelona, al costat de Brotat, Grau-Garriga, Hurtuna, Ibàñez, Pla Narbona i Raventós. L'any 1969 la trobem també presidint el comitè promotor i formant part del jurat junt amb crítics d'art i artistes com Del Castillo, Giralt-Miracle, Vila Arrufat, Narotzky i Bosch de la 1ª Muestra Internacional de Grabado y Litografia realitzada a la Sala d'Exposicions d'Arts Aplicades i Oficis Artístics celebrada a l'Antic Hospital de la Santa Creu de Barcelona, mostra que malauradament no tindrà continuïtat.

10

Cervera li dedicà una mostra retrospectiva de gravats l'any 1971, on exposà una quarantena d'obres, incloses les dotze Estampas Taurinas abans esmentades. L'exposició es celebrà a la Casa de Cultura de la Caixa de Pensions i al seu catàleg trobem una selecció de les seves millors obres entre 1955 i 1970. Aquell mateix any l'ajuntament li atorga el Premi Ciutat de Barcelona per l'aiguafort amb resines Temps. El 1972 tornarà a exposar seixanta-set obres a la Biblioteca Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú, una itinerància ampliada de la seva exposició cerverina. L'any 1977, el Museu de Ovar (Portugal) li dedica una exposició d'obra gràfica amb noranta obres, esdevenint la mostra més exhaustiva de l'obra gràfica de la cerverina.

11

La seva carrera com a gravadora s'estendrà ben bé fins als anys noranta, quan realitzà els seus darrers treballs, i va seguir dibuixant i pintant fins a la primera

12

dècada d'aquest segle, trobant la inspiració, sobretot, en temes exòtics dels seus viatges arreu del món, especialment de tipus i costums orientals i africans; particularment interessants són els dibuixos que realitzà el 2006 durant una estada a Terra Santa.

13

Els gravats de Maria Josepa Colom: a l'entorn del seu art

Com a gravadora va conrear la xilografia, el linòleum, el burí, la litografia, l'aiguafort, la resina i la manera negra, entre d'altres tècniques. Colom de vegades fa incursions en tècniques mixtes o complexes, on es desenvolupa amb profunditat plàstica i habilitat tècnica usant, per exemple, la xilografia en tres o quatre colors. Amb el burí sobre coure Colom realitzà cert tipus de composicions més oxigenades a les que sovint ens té acostumats amb les seves litografies, aiguaforts o maneres negres (intrínsecament tenebristes), més properes als gravats d'un Jaume Pla. De la litografia en farà un us limitat, tot i tenir treballs notables com Naixement, Noia i gat (obra icònica de 1965 usada per als cartells de diverses exposicions seves) o Noia cega, on l'artista s'expressa amb la frescor i immediatesa que la tècnica litogràfica permet.

14

Les formes característiques de les figures de Colom tendeixen a la ingravidesa, que per contundència volumètrica sovint semblen voler desbordar el marc. Això, junt amb les desorbitades proporcions d'algun o de tots els trets de les figures, apuntala un art figuratiu no imitatiu, més emocional i expressiu, arrelat als sentiments humans i d'una idealització inherent vehiculada amb cert tipus de síntesi plàstica. Observem també hieratisme i figures absortes en la seva acció, d'un moviment gairebé estàtic. En aquest sentit, la tècnica de la manera negra se li presentà com la idònia per a expressar-se en les dues dimensions, permetent-li destacar els volums i les masses i afegint un dramatisme molt efectista al seu cànon. Tot i el predomini en la seva obra gràfica del seu particular expressionisme, Colom no renega de formes més canòniques o reglades, sobretot quan dibuixa o pinta, on ens trobem a una artista de formació acadèmica que es mou en paràmetres propers a la figuració realista. Val a dir també que a Colom no li interessa massa el fons de les composicions, més aviat el veu una distracció del tema central. L'espai sovint queda desplaçat per la figura en el seu

15

16

art, convertit en fons neutre molt especialment a la seva obra gràfica, no tant a la pintura o als dibuixos que realitzà. Aquest espai queda només apuntat de vegades amb algun element accessori, supeditat sempre a les figures.

17

És des dels seus gravats que Colom assoleix un llenguatge propi, amb referents de vegades més evidents, d'altres no, reinterpretant ressons plàstics precedents que apuntalen el seu art, influït tant per Picasso com per cert tipus de classicisme cezannià, de vegades atent a cert tipus de primitivisme exòtic, seguint els corrents de l'art figuratiu per aquells anys, ja tant postinformalistes, com previs a l'adveniment de les noves tendències del darrer quart de segle XX, inserint-se, si bé no a l'avantguarda de l'art de la seva època, participant de la diversitat que caracteritza la figuració de la segona meitat d'aquest segle, sent el seu estil molt apreciat, com hem vist, a països centreeuropeus.

18

Els temes que vehicula des del seu particular estil van des de la maternitat, la infantesa, l'amor, l'amistat, la unitat, la lectura, etc., fins a escenes de tipus i costums exòtics o autòctons, prenent un nou caire a cada volta que hi torna sobre ells, aprofundint ja fora en la tendresa entre un gest entre mare i fill, entre una parella o trametent un essencialisme deliciós en el perfil d'una noia o en el retrat d'un pakistanès o d'un maori. També hi trobem temes d'abstracció pura, amb vòrtex, espirals, voràgines, etc., temes que no desentonen pas amb la seva producció en general, ans al contrari, accentuen sovint el seu discurs figuratiu general; Temps (1971) seria representatiu en aquest sentit. També hi podem rastrejar un espiritualisme d'arrel cristiana en l'elecció dels temes d'acord amb les seves creences i que entronca amb l'exotisme amb el qual es deixà impregnar en els seus viatges a l'orient i arreu del món, afegint una mirada cosmopolita i receptiva al món que es presenta a la seva mirada i la inspira; això, ho podem veure millor a la seva obra pictòrica, on desplega el seu particular colorisme en diversos de temes exòtics basats en la diversitat de cultures que va poder conèixer, pintures on també va conrear alguns paisatges. Pel que fa a obra gràfica, pocs són els paisatges que abordà al llarg de la seva carrera. També trobem un recurs a temes dels clàssics greco-llatins com Penèlope, Ariadna i el laberint, etc., i tindran un lloc especial en el seu art els coloms, en referència directa al seu cognom; també esdevindran

19

20

temes recurrents de la cerverina els estels, el sol i la lluna; animals com el gat, peixos i ocells de diversos tipus com orenetes o galls, al·legories dels elements, etc., generalment com a ítems en un segon ordre narratiu de les seves composicions.

Maria Josepa Colom i l'exlibrisme

Colom realitzà seixanta-cinc ex-libris en diverses tècniques de gravat al llarg de la seva carrera. La seva producció, amb interrupcions, comença el 1957, amb l'ex-libris per a la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi i finalitza el 1982, amb el dedicat al Dr. Torner. Es tracta en total de 21 xilografies b/n, 2 xilografies a tres colors, 3 xilografies a quatre colors, 18 burins, 9 aiguaforts, 7 maneres negres, 1 resina, 1 aiguatinta i 1 dibuix ploma, als quals hem d'afegir diverses tècniques mixtes com 1 aiguafort/aiguatinta i 1 aiguafort/estampació tipogràfica/xilografia. Amb ells podem traçar meridianament la seva evolució estètica, així com constatar la varietat de registres que dominava. En certa manera, el catàleg d'ex-libris de Colom adjunt a aquest article reflexa, a manera de petit museu, el seu catàleg com a gravadora. Des del seu primer ex-libris observem una capacitat de síntesi i composició a l'abast de pocs, molt en la línia de la seva obra gràfica en general. Observem preferència per la xilografia, però els seus gravats calcogràfics (aiguatinta, aiguafort, resina, burí i manera negra) esdevenen, sens dubte, les estrelles del seu catàleg. Dels seus burins cal destacar els de Rosa Sambola, el seu de propi, el de Vicens Tarrés, el d'A. Torrecilla o el de Martínez Ascaso; i dels xilogràfics en destacarem els de Hans Laut, el d'Enric Barrufet o el cervantí de Pepita Pallé.

Colom sempre es mostra amatent i encertada en la tria del tema, vinculant d'una manera íntima propietat o entitat amb representació, imbricant-los amb la seva plàstica. Sovint recorre a inspiracions d'un classicisme evident, com Leda i Cigne per a l'ex-libris de Lars C. Stolt (1981), la figura masculina nua de l'ex-libris de Soberanas (1972), o el Rapte d'Europa per al de Rafael Masó (1964). Temes recurrents a la seva producció artística, com els coloms, els astres, els elements atmosfèrics, etc., poblaran també molts dels seus ex-libris com a elements secundaris.

Es llueix especialment en els ex-libris institucionals i en els dels congressos de l'Associació d'Ex-libristes de Barcelona (AEB). Colom eleva a una altra categoria el prestigi de l'exlibrisme, creant autèntiques obres d'art, petites obres d'orfebreria gràfica si se'm permet l'expressió. Realitzà també un bon grapat d'ex-libris per a propietaris i institucions estrangers com el Museu de Ovar, G. Munk, Y. Forsblom o A. Petz, entre d'altres, que corresponen probablement a intercanvis o encàrrecs de coneixences fetes des de la seva tasca com a delegada de l'AEB als congressos internacionals d'exlibristes.

21

22

23

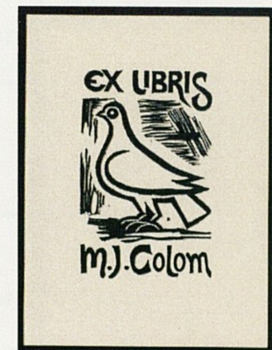
24

Notable és l'ex-libris que va realitzar per a la Col·lecció Perdigó de l'aleshores Biblioteca Central de la Diputación l'any 1970, en plena maduresa creativa, on exhibeix el seu domini de la manera negra, aquí tant elegant i definida, gairebé invisible als nostres ulls, com si d'un elaborat dibuix al carbonet amb vaporoses gradacions es tractés, representant dues perdius o perdigots relatives al cognom del propietari, Manuel Perdigó i Cortès, bibliòfil barceloní que va fer un important llegat bibliogràfic a la institució. Altres maneres negres que Colom va realitzar per a ex-libris foren les que realitzà per a Ollé Pinell, el de la Biblioteca dels Museus d'Art de Barcelona, el ja esmentat de Rafael Masó o el que dedicà a en Pere Bohigas.

Però la seva participació al voltant de l'exlibrisme no es limità a la realització d'aquests, sinó que fou nuclear, des de dins de la mateixa AEB, entitat de la qual aviat n'assumí càrrecs de delegació i representació als congressos europeus d'exlibristes. Així, Colom participà en el recull d'ex-libris de la carpeta per al VI Congrés Europeu d'ex-libris de Barcelona de 1958, al costat d'artistes com Alpresa, Estiarte, Galí, Llimona o Ricart, entre d'altres, a la del VIII Congrés Europeu d'ex-libris de Leipzig de 1961, on participà també a la carpeta congressual junt amb Borràs, Gelabert, Ollé Pinell, Riera, entre d'altres, o al IX Congrés Europeu d'ex-libris de París de 1962, per al qual realitzà el pertinent ex-libris. També va realitzar la nadala de 1961-1962 de l'AEB, un deliciós vernís tou i aiguafort amb la Mare de Déu i el nen titulat Oreneta. El 1960 havia guanyat una menció honorífica al concurs d'ex-libris Juan Sedó Peris-Mencheta de l'associació amb el burí Noia llegint amb balcó al fons, que esdevindria l'ex-libris dedicat a Rosa Sambola (1959). Fou delegada de l'AEB al congrés parisenc, participant també a la carpeta congressual, amb ex-libris de, entre d'altres, Diví, Hurtuna o Pla. L'any 1963 arribà a assumir la vice-secretaria de l'AEB i l'any següent participà també a la carpeta congressual per al X Congrés Europeu d'ex-libris de Cracòvia, amb obres de Ferrando i Gelabert, entre d'altres. El 1967 guanyà el primer premi

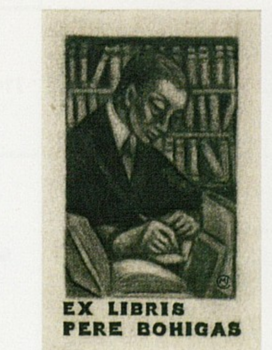
25

26

27

28

Juan Sedó Peris-Mencheta al concurs de l'AEB amb el tema de Sant Jordi, corresponent a l'ex-libris a la manera negra de Jose Mª de Muller y Abadal.

Ja per acabar, direm que gràcies al llegat que els seus hereus han fet aquest any a la Biblioteca de Catalunya, podem seguir la gènesi dels seus magnífics ex-libris amb els dibuixos o esbossos dels mateixos continguts en el donatiu. Aquests inclouen una aquarel·la i dibuixos a llapis i a la tinta de tots i cadascun d'ells, permetent-nos resseguir la gènesi dels mateixos, des de les idees flash, usant la terminologia que Colom usava per als seus esbossos inicials, fins al resultat final estampat.

35

29

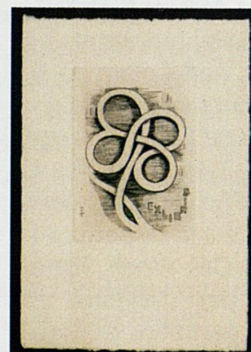
32

36

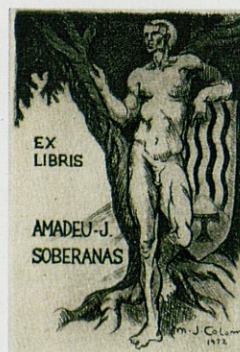

30

33

37

31

34

38

Núm.	*Any*	*Propietari /Entitat*	*Títol/ Tema*	*Tècnica*	*Suport*	*Mides (cm)*
1	1957	Real Academia de Bellas Artes de San Jorge	Sant Jordi a cavall matant el drac i escut de l'acadèmia	Xilografia	Fusta	12 x 9
2	1958	VI Congreso Europeo de Ex-libris. AEB 1958	Lectura i amistat	Aiguatinta	Coure	11'4 x 9'5
3	1959	Maria Josefa Colom	Estudi I / Estudi d'artista	Aiguafort	Coure	12'3 x 9'1
4	1959	Rosa Sámbola	Noia amb llibre i finestra al fons	Burí	Coure	11'8 x 8'7
5	1961	Homenatge de l'AEB a Manuel Bassa i Armengol	Llegenda de les quatre barres	Aiguafort	Coure	12 x 9
6	1961	Colom-Nart	Noia i coloms	Xilografia	Fusta	12 x 8'7
7	1961	Lina Font	Noia i font	Burí	Coure	9 x 6
8	1961	A. Ollé Pinell	Far, al·legoria del vent i barca de vela	Manera negra	Coure	9 x 12
9	1961	Pepita Pallé	Dos àngels	Burí	Coure	12 x 9
10	1961	Vicens Tarrés	Noia, llibre, flama i estels	Aiguafort	Coure	12'3 x 9'2
11	1962	IX Congreso Europeo Exlibris. París 1962~	Dues noies amb ex-libris a les mans	Aiguafort	Coure	10 x 7'2
12	1964	Ayuntamiento de Barcelona. Biblioteca de los Museos de Arte	Parella que visita un museu i elements al·lusius al mateix	Manera negra	Coure	12 x 9

Núm.	Any	Propietari /Entitat	Títol/ Tema	Tècnica	Suport	Mides (cm)
13	1964	Ramon Esquirol	Medicina / Dona, bastó d'Asclepi i partitura	Aiguafort i aiguatinta	Coure	9'8 x 7'4
14	1964	Rafael Masó	Rapte d'Europa	Manera negra	Coure	9 x 12
15	1964	Juan Arturo Sedó	Penélope teixint o desfent el sudari per a Laertes	Aiguafort	Coure	9 x 11'8
16	1964	Vicens Tarrés	Llibres i Pax	Xilografia	Fusta	12 x 8'5
17	1964	Jesús Vallina	Home i bèstia	Xilografia	Fusta	8'7 x 6
18	1965	Ernest March	Pati monestir / Pati de la Santa Creu	Xilografia	Linòleum	11'3 x 7
19	1965	Roberto Serrano / Ana Mª Abad	Tuna / Cantant de Tuna i noia al balcó	Aiguafort	Coure	10 x 7
20	1966	Hans Laut	Segador	Xilografia	Fusta	8 x 10'5
21	1967	José Mª de Muller y de Abadal	Sant Jordi matant el drac	Manera negra	Coure	14'7 x 5'5
22	1968	Mabel Rodríguez de Vallina	Lectura	Manera negra	Coure	11'7 x 7'3
23	1969	Esteban Diaz Bonilla	Sol, lluna / Composició amb el símbol de la medicina i cor	Xilografia	Fusta	7 x 4'5
24	1970	Enric Barrufet	Dimoniet	Xilografia	Fusta	7 x 5
25	1970	Maria Teresa Bartres	Flors i oreneta	Dibuix ploma	Clixé	10 x 7'8
26	1970	M. J. Colom	Colom	Xilografia	Linòleum	9'5 x 6'5

Núm.	Any	Propietari /Entitat	Títol/ Tema	Tècnica	Suport	Mides (cm)
27	1970	Manuel Perdigó / Diputación Provincial de Barcelona. Biblioteca Central	Dues perdius o perdigots	Manera negra	Coure	10'5 x 7'3
28	1971	Pere Bohigas	A la biblioteca	Manera negra	Coure	9'5 x 6'5
29	1972	Sección de Estampas. Biblioteca Nacional. Madrid	Parella veient i examinant estampes a la biblioteca	Aiguafort	Coure	7'6 x 7'8
30	1972	Ramon Falgueras	Foc de la vida / Foguera alimentada per una noia	Resina	Coure	9 x 6
31	1972	Amadeu-J. Soberanas	Escut de Tarragona i figura masculina nua sota un arbre	Aiguafort	Coure	9 x 6'2
32	1973	J. M. Caussa	Vencedor /Parella cavalcant sobre la mort	Burí	Coure	9 x 6
33	1973	Colom-Imaz	Autopista/ Nus viari formant flor de quatre fulles	Burí	Coure	10 x 7
34	1973	A. M. Da Mota Miranda	Arbre de la ciència	Burí	Coure	10 x 7
35	1973	Rosa Maria Martínez Ascaso / Biblioteca Shakespeariana	Ser o no ser / Escena shakespeariana	Burí	Coure	10 x 5'5

Núm.	Any	Propietari /Entitat	Títol/ Tema	Tècnica	Suport	Mides (cm)
36	1973	Martínez Ricart	Parella llegint	Burí	Coure	10 x 7
37	1973	Dr. R. Ruiz de Lara	Ajut / Un home ajuda a aixecar-se a un altre abatut de genolls	Burí	Coure	8 x 5'5
38	1973	RSS	Rosa	Xilografia color	Linòleum 3 planxes	7'7 x 6
39	1973	Soteras Gutiérrez	Dona i home	Burí	Coure	5'5 x 8
40	1973	Antonio Torrecilla	Bona pesca / Estris de pescador i peixos pescats	Burí	Coure	9'3 x 6'5
411	1973	C. Vives	Sirena i peixos	Burí	Coure	13 x 5'7
42	1973	C. Vives	Periquito	Xilografia color	Linòleum 3 planxes	9 x 7
43	1973	Vives-Colom / V Centenario del libro impreso 1972	Impressors treballant al tòrcul i a la impremta de tipus mòbils	Xilografia	Fusta	11'5 x 9
44	1973	Vives-Colom /XXV Aniversario	Automòbil fantasia	Burí	Coure	6'5 x 9'5
45	1974	Pepita Pallé	200 àngels / Àngel sostenint llibres	Aiguafort	Coure	16 x 6'8
46	1975	J. M. Garrut	Handel, I	Burí	Coure	7'5 x 5
47	1975	J. M. Garrut	Handel, II	Xilografia	Boix	9 x 8
48	1975	Ventosa-Puig	Sol i lluna / Home i dona llegint amb arbre al mig	Burí	Coure	11'5 x 4'5

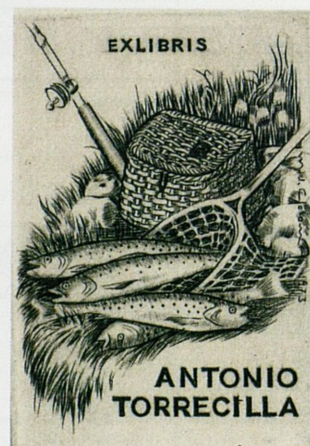
Núm.	Any	Propietari /Entitat	Títol/ Tema	Tècnica	Suport	Mides (cm)
49	1976	E.B.	Monograma d'Ediciones Buril amb un burí travessat	Xilografia	Fusta	10 x 7
50	1976	Museu de Ovar	Sol lucet omnibus / Un femení al vent i Sol	Xilografia	Linòleum 2 planxes	8'6 x 8'7
51	1976	M. Raeymaekers	Fòssil de sirena sent examinat per un home	Xilografia	Fusta	12 x 9
52	1977	M. J. Colom	Estudi, II. Lleó	Xilografia	Boix	9'2 x 10
53	1977	H. Fogedgaard	Home i cavall	Xilografia	Boix	10'5 x 9
54	1977	Imaz	Lluna i cavall / Noia sostenint flor, Sol, lluna, estrella i cap de cavall	Aiguafort, estampació tipogràfica, xilografia	Zenc	12 x 4'7
55	1977	G. Munk	Dona al vent	Xilografia	Boix	9'8 x 8
56	1977	A. Pach	Violí	Xilografia	Boix	6'5 x 6'5
57	1977	Pepita Pallé	Don Quixot	Xilografia	Boix	9 x 7'5
58	1977	Assumpció Torras	Torres / Al·legoria de la creació literària, amb màquina d'escriure, ploma, coloms i castell	Xilografia	Perera	7'5 x 9
59	1977	C. Vives	Pop	Xilografia	Boix	7'5 x 9

Núm.	Any	Propietari /Entitat	Títol/ Tema	Tècnica	Suport	Mides (cm)
60	1978	Jørgen Vi-ls-Pedersen	Déu vi / Tondo amb rostre bevent i elements al·lusius al vi	Xilografia color	Boix 4 planxes	9’2 x 9’2
61	1979	Jørgen Vi-ls-Pedersen	Girasol i papallona	Xilografia color	Boix 4 planxes	10 x 6
62	1980	Yngve Fors-blom	Els víkings arriben a Turquia	Xilografia	Boix	10 x 9
63	1980	Alma Petz	Flors tropi-cals / Noia guarnint-se amb una flor	Xilografia color	Boix 4 planxes	10 x 8
64	1981	Lars C. Stolt	Leda i el Cigne	Burí	Coure	11 x 7
65	1982	Carlos E. Torner	Opera-ció / Dos cirurgians operant	Burí	Coure	9 x 5

Xavier Soler Àvila
Historiador de l’Art

39

40

41

42

46

50

43

47

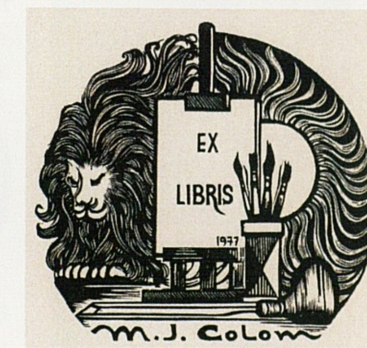
51

44

48

52

45

49

53

54

55

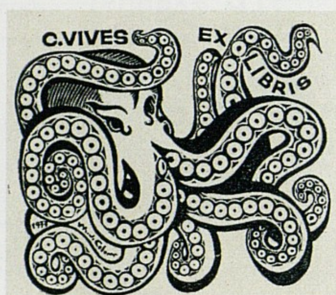
56

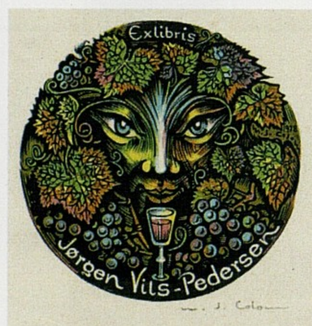
57

58

59

60

61

62

63

64

65